

(6)

THESES PHILOSOPHICÆ,

Quas A. P. D. O. M. Adolescentes nonnulli,
Curriculum Philosophicum emenſi, &
Laureæ Magisterialis Candidati, in in-
clyto Athenæo REGIO ABREDONENSI,
ad diem 13 Iulij, horis & loco fo-
litis publicè propugnabunt,

Præſide GEORGIO MIDDLETONO,
V. D. M. & P. P.

Præjudicium tollit omne iudicium. —
Nil infelicius iis ingenii, qua mordicus feniunt
majores, nostros nihil ignorasse. Scalig.
Nos & refellere sine perinacca, & refello sine iracun-
dia parati sumus. Cic. Tusc, quæst.

ABREDONIÆ
Excudebat IOANNES FORBESIUS junior,
UNIVERSITATIS Typographus.
A. Æ. C. M. DC. LXXV.

ROTTINGDEAN LIBRARIES

Nobilissimo ac Potentissimo Domino,

D. PATRICIO

Comiti de KINGORN, Domino
de LYON & GLAMES, &c.

Antiquissimæ & nobilissimæ LEONUM familie
Principi dignissimo, :

Secretioris Concilii Regii Senatori prudentissimo,
& fidelissimo,

Non minus propriâ virtute, & omnigenis Naturæ
dotibus, quam avitâ Proavorum gloriâ
illusterrissimo,

Musarum fautori propensissimo, Patrono ac Mae-
cenati nostro munificentissimo, colens
dissimo, æternum Iulpiciendo,

Decemina hæc Philosophia, in æternum dedicissimæ
affectionis, & subiectissimæ
observantie tesseram.

D. D. C. Q.

GEORGIVS MIDDLETON
Preses.

Candi-

Candidati.

Alexander Clark,
Alexander Cuthbert,
Alexander Elphinston,
Alexander Grant,
Alexander Robertson,
Alexander Sutherland,
Angusius Mackbane,
Georgius Strachan,
Gulielmus Cummine,
Gulielmus Marnoch,
Gulielmus Monroe,
Gulielmus Seaton,
Jacobus Forbes,
Jacobus Lammie,

Jacobus Ogilvie,
Ioannes Baird,
Ioannes Davidson,
Ioannes Forbes,
Ioannes Innes,
Ioannes Monroe,
Ioannes Straiton,
Ioannes Sutherland,
Ionathan Forbes,
Petrus Brooke *Anglus*,
Robertus Grant,
Robertus Tulloch,
Thomas Grant,
Walterus Rose,

T H E-

THESES PHILOSOPHICAE.

Nimiversâ Philosophatuentis cerebri spuriâ propagine, nihil est. quod tantoperte rationi adversari pietati & religioni noceat, tam gloriose Nunini, tam universo generi humano derogate, aut a seipso variare & dissentire videatur, quam monstrorum istud Scepticorum delirium, quo omnem scepticismus è medio penitus tollere, & homines in Cimmeris invictâ ignorantiae tenebris palpitantes & linquere conantur: dum interim nurquam imperiosissimus scientiarum dictator majori fiduciâ absolutam principiorum certitudinem fibi arrogaverit quam illi, mito cum fastu illud aliis obtundentes, quod tamen ex ipsis eorum principiis ipsi seire aut cognoscere nequeant. Tam insulsum dogma, non modo ratiu excipiendum, sed etiam tanquam conjectationem nobis ratione spoliantis & in brutorum seriem redigentis designatam, universo generi humano merito detestandum judicamus. Quocidae quantacunque forte sit dogmaticoru quorundam prætentientium arrogancia, qui se omnia scientie jactitantes omnia penè ignorant; mentem ratiem humanam ubi possum figurare, & (si modò recte & cantè procedat) certam & intallibilem quorundam notitiam acquisere posse, audacter assertimus.

I. I.

Quænam autem ad preiosam banc gemmam inveniendam expeditissima sit via, non æquè apud Philosophorum coriophoros convenientem est. Novimus non deesse, quos insensissimos habebimus hostes, nisi formidabilem & sine fine prolixam superbientis Stagyritæ dialecticam, infinitis syllogismorum regulis & præceptis onussum, inutilibus & superfluis de Ente Ratiens, Universalis &c. qualitunculis refutam, & neicio quo inauditis & exorcismum sonantibus verbo umi barbarismis undequinque scatenem, tanquam unicam & infallibilem actum intellexualium directricem amplectantur. Sed pace horum, & cum omni reverentia illi debitâ, perplexam banc Logicæ Aristotelicæ fabulam, scientiarum requiensem omni modo ineptam, impote hominum appetit et sionibus & claris rerum perceptionibus confundendis, potius quam dirigendis iconem, & consequenter è scholis Philosophicis merito eliminandam pronunciamus.

Viam multò expeditiorem, licet admodum præpostoram, proposuit *Epicurus*, omnem cognitionem primò ex sensibus huiusmodi existimans, ex eò quod hi soli sint infallibilis & extra omne deceptionis periculum positi, Ratio verò in consequentiis inferendis & connectendis sapienti & falli & fallere possit. Sed nec haec viā res succedit: data enim sensuum infallibilitate, nihil mihi prædestinat ad scientiam comparandam, nisi de eā certò mihi persuasum sit, quod tamen ex ipsis sensibus haberi nullo modo potest. Adde quod ex hac methodo nunquam intoscere possit substantiæ cuiusvis spiritualis existentia; unde non mitum quod *Epicurus* crassis sensationibus tantoper immerso, substantiæ immaterialis idea omnino chimærica & repugnans semper habita sit

Unicam igitur certitudinis sequiendæ methodum nobis tradidit unicus *Cartesius*, incomprehensæ eruditiois & ingenii vir, nempe depositis sensuum ac infantiaz præjudiciis, semel in vita de ipsis omnibus dubitare, in quibus vel minimam incertitudinis suspicionem repetiemus, eaque ad novum & accuratum examen revocare, neque quidquam pro certo admittere, nisi quod clarè & distinctè percipimus; ex qua dubitatione tandem tanta oritur certitudo, ut nunquam ulterius in universâ vita tantæ dubitationi locus relinquitur. Hanc tamen dubitationem, ad solam veritatis contemplationem restringere, & nos ad usum vitæ extendere, prudentiæ esse viderit, ne antequam nos dubius nostris exolvere possemus, rerum agendarum occasio prætereat; nam

Fronte capillata, post est occasio calva.

In dubitatione hâc, primum quod se nobis offert cognoscendum, est mentis nostræ existentia, quæ omnibus materialibus, adeoque etiam corpore nostro notior est & evidenter: licet enim supponeremus nullum esse Deum, nullum Cælum, nulla corpora, nosque etiam ipsis non habere manus, nec pedes, nec denique ullum corpus, non tamen ideo supponere possumus nos qui talia cogitamus nihil esse; repugnat enim ut possemus id quod cogitat, eo ipso tempore quo cogitat, non existere: se proinde hæc cognitio, *Ego cogito, Ergo sum*, est omnium prima & certissima, quæ cuiuslibet ordine Philosophasti occurset

Cognitâ in hunc modum mentis nostræ existentia, adhuc de omnibus aliis quibuscumque, etiam Mathematicis demonstrationibus dubitandum est, neque quidquam

Theses Philosophicae,

7

quidquam certi habere possumus, priuilegium originis nostrae autem agnoscimus; nescimus enim an talis forte naturae creari sumus, ut etiam in iis falliamur quae nobis evidentissima apparet. Considerantes igitur, inter diversas ideas, quas apud nos habemus, uiam esse entis summè intelligentis, summè potenter, & summè perfecti, quae omnium longè præcipua est, agnoscimus in ipsa existentiam, non possibilem & contingentem tantum, quemadmodum in ideis aliarum rerum quae distinctè percipimus, sed omnino necessariam & æternam: Atque ut ex eo V. G. quod percipiamus in idea trianguli necessariò contineri, tres angulos æquales esse duobus rectis, planè nobis persuademus triangulum tres angulos habere æquales duobus rectis; ita ex eo solo, quod percipiamus existentiam necessariam, & æternam in entis summè perfecti idea contineri, planè concludere debemus, ens summè perfectum existere.

VII.

Quamprimum Summi Numinis existentiam compertam habuerimus, haud arduum erit ad aliatum rerum notitiam de venire: si enim Deus sit ens summè perfectum (quod appetè in ejus ideâ reperiri diximus) vocesse est ut sit summè verax & dator omnis luminis, adèò ut planè rupugnet ut nos fallat, sive ut propriè ac positivè sit causa estrosum, quibus nos obnoxios esse experimur: nam quamvis forte posse fallere, nonnullum ingenii argumentum apud nos homines esse videatur, nunquam tamen fallendi voluntas, nisi ex malitia vel meru & imbecillitate procedit, nec proinde in Deum cadere potest. Unde clare sequitur, lumen naturæ, sive cognoscendi facultatem à Deo nobis datum, nullum unquam objectum posse attingere, quod non sit verum, quatenus ab ipsa attingitur h. e. quatenus clare ac distinctè percipitur: merito enim deceptor esset dicendus, si perversam illam se fallsum pro vero suumenterem nobis deditser. Atque ita tollitur summa illa dubitatio, qua ex eo petebatur, quod nesciremus an forte talis essentia naturæ, ut falleretur etiam in iis, quae nobis evidentissima esse videntur: quin & omnes alii dubitandi cause prius recensitæ facile ex hoc principio tollentur; ira ut jam non amplius aut sensibus aut rationi diffidendum sit, sed omnibus clare & distinctè cognitis & perceptis fides adhibenda sit, nec interius pluribus ejusmodi dubitationibus ullus locus relinquatur, nec quidquam aliud in veritati investigatione requiritur nisi ut ad ea quae clare ac distinctè percipimus attendamus.

Inventis & pro certo habitis rerum existentias, Philosophi est in eorum existentias seu naturas inquirere; quod ut clariori methodo fiat, supponimus omnia entia substantiarum nomine indigitata, esse vel materialia seu corpora, vel immaterialia seu incorporea & spiritualia: priora sunt Physicæ, posteriora Metaphysicæ considerationis. Post sunt rursus entia materialia seu corpora considerari vel in genere, vel in specie, unde ostenditur vulgaris Physicæ divisio in generalem & specialem.

I X.

In Generaliori rerum corporearum contemplatione, præcipue consideranda veniunt earum principia, de quibus tantum in scholis Aristotelicis litigium. Nos breviter duo statuimus, & ne nimium de nostrisibus litigare videatur, illum Aristotelis exhibemus honorem, ne ei Materiæ & Formæ nominibus illa indigitate per nos hicebit; modo etiam per eum, Privationem (cujus in corporibus explicandis nullus videtur usum) non iolu[n]t ex principiis alio expungere, sed etiam in Physiologorum scriptis omnem etiolum denegare nobis hicear.

X.

Per Materiam tamen hic non intelligimus primam illam Aristotelicam, indeterminatam, seu sub nullâ determinata entis specie contentam, & consequenter mere chimericam, quam nemo unquam vidit, nemo concepere potest; sed substantiam completam corpoream, seu potius corpus, cuius naturam seu concepturn formalem, non in pondere, vel duritate, vel coloribus, vel in quâvis alia qualitate lenius nostris affidente, sed in sola extensione cum clarissimo Cartesio ponendam censemus.

X I.

Neque per Formam intelligimus ullam substantiam materialē, faciem & cōtrahēbilem Petipatericōm aitiam, conceptum tamen & explicatum non minus adhuc, quam illius sororem natu maximam, Materiam primam: sed meritis Materie modificationem, in partium componentiam magnitudine, figura, dispositione, & motu vel quiete consistentem, ex quorum omnium diversitate, omnem corporum diversitatem ostendit, sicut & omnia quæcumque naturæ phænomena, sine ullo vel ad qualitates occultas, vel ullum naturæ ipsius Platonicum, & quæ intellectu difficulter recusant, sufficienter solvi & explicari possunt.

Integ

Inter hæc enumerata formata constituentia, præcipuum & primarium locum merito obtinet *Motus*, quem (rejectis omnibus aliis illius speciebus) solum localem agnoscimus; cuius causa præcipua & principalis est solus Deus, qui materias primas motum communicavit, eandemque ejus quantitatem perpetuam in universo conservat, eamque ab uno corpore in aliud per immutabiles hanc tres leges propagat; necepe, *prima*, Unamquamque rem, quatenus est simplex & indivisa, manere quantum in se est in eodem statu, nec unquam mutari nisi a causis externis; unde concludere licet, id quod semel moveritur, quantum in se est, semper moveri, nisi impeditur ab aliquâ causa externâ: *secunda*, Unamquamque materie partem seorsum spectatam, non tendere unquam ut secundum illas lineas obliquas pergit moveri, sed tantummodo secundum rectas, etiâ multæ sçpè cogantur deflectere properè occursum aliarum: *tertia*, Ubi corpus quod moveritur alteri occurrat, si minorem habeat vim ad pergendum secundum lineam rectam, quam hoc alterum ad ei resistendum, tunc deflecti in aliam partem, & motum suum refinendo, solum motus determinationem amittere; si vero habeat majorem, tunc alterum corpus secum movere, quantum ei dat de suo motu, tantum ipsum depere.

Non aliunde quam ex hisce quinque enumeratis petenda est omnium corporum *Qualitatum* origo, quas inepre admodum volunt Peripatetici esse entitates quasdam seu accidentia quædam Physica, à subjecto realiter distincta, ad illu I nullo modo tanquam partes pertinentia, ita tamen illi inherentia, & ab eo sustentata, ut circa illud consistere nequeant; cum tamen reverâ nihil aliud sint quam diversæ Materiæ modificationes & affectiones, ac prouide non inepre à *Thom: Aquino* definitæ, modi seu determinationes *substantiarum*: unde est quod omnia accidentia Physica, tanquam chimærica & conceptu impossibilia, ex speculationibus Physiologicis, à recentioribus meisqè exulent.

Qualitates hæc optimè discernuntur ex actione unius corporis in aliud, & pro diversitate corporis in quod agitur diversimodo distinguuntur; si enim illud sit inanimatum, tunc solum in eo producitur motus, nulla autem sensatio; si vero animatum sit, tunc excitatur non solum motus, sed

etiam illius motus sensatio seu perceptio, & tunc *Qualitates sensibiles* appellantur, quia sensuum organa afficiunt, nervosque in cerebrum protendentes seriendo, in animâ inumâ cerebro conjunctâ perceptiones producent; ita ut color: *V. G.* (idem de reliquis qualitatibus dicendum) sit actu & formaliter in homine, non autem in igne nisi virtualiter, quarenus habet virtutem hanc perceptionem in homine produceri: unde oriuntur apud recentiores tot p' adoxa, nihil nisi instantiam apud vulgus redolentia, nempe ignem non esse calidum, nivem non esse aibam, mel non esse dulce, nec absynedium amatum &c.

X V.

Inter qualitates hæc sensibiles primas merito sibi vendicant *Lumen* & *Colores*, propria *Visus* omnium sensuum nobilissimâ i' objecta; quorum prius nimirum aliud est nisi actio corporis lucidi, quâ globulos coelestes undaque secundum lineas rectas premendo, infinitos tacitos heterogeneos componit, quorum ali' plus, ali' n' inus ap' i' iunctu refringit, quicquidem promiscui in aperio lumine confunduntur, nullatenus c'cerni possunt, sed candorem potius referre videntur; in refractione tamen singuli secreti; sub nativo colore apparent: unde evidenter pater *Colorum* diversitatem, à radiorum homogeneorum congregatiōne, & heterogeneorum di'gregatione, per corpora ipsos ad oculi termini transmittentiā vel remittentiā provenire; unumquodque enim corpus, pro diversitate i' tex utr' quâ unius speciei radios, omnibus ferè aliis sufficiat & tractis, refringere vel reflectere aptius redditur, hunc potius quam illum colorem represe'ntat. Unde rauen diversa hæc radiorum refringibilitas, variis demonstratiōnibus & experimentis ab exitio Mathematico Cantabrigiensi *Isaacio Newtono* circa omne dubium comprobata proveniat, an scilicet à diversitate globulorum quantitate, an verò à diverso eorum motu & rotatione, an verò ab aliquâ aliâ causâ nondum detectâ; id Philosophicâ disquisitione & scrutinio sancte dignissimum, ingeniosioribus hujus xvi virtuosis, vel determinandum, vel ulti' indagandum relinquimus.

X V I.

Sonus est motus aëris tremulus, undulacioni omnino' fitilis, nervum auditorium satis validè move' aptus, qui à concussis corporibus procreatus in orbem diffunditur, & reciprocis vibrationibus per aëra propagatur; quicquid, c'dem ferè modo quō lumen, objectu corporis solidi reflectitur

Theser Philosophicæ

11

& Ecceum procreat; cum enim orbes illi aëris undulantissimæ ex diuto corpore ins confusi resiliunt, tunc tonus idem, licet alia ex parte, auditur; ac si corp. pus illud aliquantulum à nobis distet, una aut plures syllabæ iteratae percipiuntur: possunt idem toni dispersi, ut Solis radit, colligi; unde est quod cornu auribus admotum, vel tubis ex amplio in angustum desinet, non modo obtusiorum auditum juvat, sed etiam mutuam quoddam aures pertinet.

X V I I.

Saper corporis in hoc situs est, quod ejus particulae ab invicem ita disjunguntur & commixti queant, ut in ore sicut cum salivâ commixtæ, pro varia uâ magnitudine & figurâ, organum gustus varie afficiant. Odor vero est balitus quidam ex corpore odorifero in nates exhalans, qui pro varietate suorum particularum, nervum odoratorum certo modo, eoque satis valido, moveare potest. Unde facile intelligere possumus, cur corpora validè dura sunt insipida & inodoritera, & cur corpora specie diversa diversimode sapient & oleant.

X V I I I.

Pelluciditas in tali partium valde tenuium dispositione consistit, ut easrum meatus in rectis lineis undique aptentur, ne radiorum motum inhibeant, aut à motu recto sensibiliter detorqueant: Opacitas autem in partium insluxu, & tali pororum interruptione, ut qui à fronte patent sequentibus non respondeant, sed versus partem diversam prorecti, actionem luminis non transmittant. Raritas in amplitudine pororum materiali subtiliori replerorum: Densitas est contraria in eorum angustia consistit. Fluiditas in vario & inaequali partium motu: Firmitas est contra in eorum quiete. Valdus & reciprocus particulatum motus Calorem creat: quies vero vel motus remissio Frigus producit.

X I X.

Omnia corporum qualitatum secundum leges Mechanicæ explicatur, difficultissima sunt *Gravitas & Levitas*, quatuor ratio & natura ut innotescat, supponendum est cum clarissimo *Cartesio*, Terram circa sumum centrum valde licet placide circumvolvi: unde si spatia circa Terram essent vacua, tunc illæ partes quæ non essent sibi mucro valde firmiter alligatae, hinc inde versus Colum desilirent, eodem modo quo dum *Turbo* gyrat, si atenæ supra ipsam coniiciantur, ab illo recedit & in omnes partes dispergitur, non gra-

C. 2.

ves

ves sed leves forent, quoniam autem materia subtilis Terram circumambiens pari ratione à centro recedit, idque majori imperio, ideo illa tantum levis dicitur: hec autem materiæ subtilis vis effectum suum sotterne nequit, nisi dum illa ascendit, aliquas partes terrestres infra se derrudat & propellat: quæ propulsio & detruere *Gravitatem* efficit, dum *Levitatem* ex illa legaturæ provenit, quâ omnia corpora circumrotata, quantum in se est, à centro sui motu recedere conantur.

X X.

Consideratis in genere Corporum naturâ & affectionibus, haud abs te erit in specificis eorum naturas paululum etiam inquirere: quæ si omnia conjunctim & in complexo tanquam unum aliquod corpus constituentia considerentur, ex iis resultat stupenda & ad miraculum speciosa bujus Mundi fabrica, vulgo dicta *Universa*, cuius originem in epiè admodum *Aristoteles* improductam & ab omni æternitate in cōdem quo iam conspicitur statu existentem; adhuc tamen inepiū ex mero fortuito atomorum per inane volitantium concursu resulantem existimabat *Epicurus*: cum, etiam præscindendo à fide, tum materiæ illius existentis, tum mirabilis partium ordo & consonantia, ens aliquod intellectuale infinitæ sapientiæ & potentiarum, tanquam unicam ejus causam productivam, aperiè & irrefragabiliter demonstrant.

X X I.

Quamvis una & eadem sit universa hujus Mundi materia, ut potè quæ in extensione confitir, ac proinde sine ullo fundamento volunt Peripateticæ materiam celestem à sublunari specie differre; eam tamen majoris claritatis gratiâ, in ordine ad explicanda nature phænomena, in tria distincta genera, solum tamen figurâ & motu ab invicem differencia, cum clarissimo *Cartesio* dividemus. Horum primum sic materia fluida & admodum subtilis, ex particulis indefinitæ seu tenuissimæ admodum parvitatibus incertæ, quæ figuræ conflata, omnimodè ac facilimè divisibilibus & figurabilibus, ac occissimè semper agitatis, ita ut intervallis corporum quibusvis, immobiles cujuscunq; figuræ & parvitatibus semet accommodate possit. Secundum sit materia pariter fluida, celeriterque agitata, in particulas quippe valde subiles, quamvis respectu priorum majusculas, & figuræ sphaericas, æstu divisa; quæque cum priori omnia sua intersticia replete & celeriterque impetuente, æthera componit. Tertium complectiturs particulas magis

crassas

etatis, figura protus irregulares, ac proinde ad motum omnino pene ineptas, facile tamen in plures minoris molis & diversæ figuræ divisibilis. Hæc tria marqæ genera constituit prædictus author tria hujus Mundi Elementa, ex quibus solis (rejectis quatuor elementis Peripateticis) omnia mundi hujus aspectabilis corpora componuntur; nempe Sol & Stellaræ fixæ ex primo; Cœli ex secundo; & Terra cum cæteris Planetis & Cometis ex tertio. Cum enim Sol & Fixæ lumen ex se emittant, Cœli transmittant, Terra, Planetæ, & Comete regunt, trimembria hæc corporum differentia non male ad tria elementa refertur.

X I I.

In Mundi hujus creatione, plusquam probabile est, et tantam à Deo concessam esse amplitudinem, ut nullos extensionis suæ limites agnoscat; eumque in varios Vortices supra proprios axes perpetuò gyrantes pro numero Fixarum destributum; eosque ita inter se dispositos, ut Poli unius tangent vicinos non in Polis sed in eclipticis; unde sit ut moribus ita inter se consentiant & conspicient, ut alter alterius motum nullo modo impediatur, sed potius eum adjuvet; & etiam materiæ primæ elementi liber concedatur fluxus ex uno Vortice in alios, quo per proprii Vorticis eclipticam egrediens, vicinosque per polos ingrediens, universum mundum pervadit, omnia etiam abstrusissima naturæ phænomena, concurrente Causâ primâ, perpetuo suo motu & agitatione producens.

X I I I.

Quicquid sit in reliquis Vorticibus, quod præ ineffabili eorum distantia certò scire nequimus, certum tamen & pro indubitate habemus, Vorticis hujus, in quo degimus, centrum esse Solem, unicum luminis & caloris nostri fontem, qui perpetuâ suâ supra proprium axem gyratione, universum Vorticem, & omnia corpora inibi contenta, eodem motu secum patiter rapit & circuatur; ita ut statutis periodis, pro eorum distantia vel propinquitate ad centrum, eitius vel tardius, sex Planetæ primatii, nempe Mercurius, Venus, Terra, Mars, Jupiter, & Saturnus, eodem modo quo festucæ aquæ incumbentes, circulos ellipticos perpetuò describant,

X I V.

Planetae hi primatii, præter descriptam hanc circa Solem gyrationem, habent etiam proprios suos motus, quibus supra proprios axes, eodem modo quo Sol, circulariter deferuntur; eorumque tres, nempe Saturnus,

Jupiter, & Terra, propriis satellitibus seu Planetis secundariis, minoribus vorticibus perpetuò circa ipsos gyrantibus, stitantur; Saturnus neopè tribus, Jupiter quatuor, & Terra unicà Lunà spatio mensis circa ipsam circulum pariter ellipticum describente. Omneque hos Planetas, tam primarios quam secundarios, propriis a motpharis, atque omnibus habitandi commoditatibus, immo & incolis eos actu inhabitantibus, praeditos esse, non solum ex unitate & eadem omnium natura, sed ex multis aliis capiibus, in arenâ pro opposentis arbitrio exhibendis, audacter concludere non dubitamus.

X X V.

Inter omnes hosce Planetas, respectu nostri, primarium locum obtinet Terra, quæ licet respectu universi evanescat & ne vel puncti rationem habeat, respectu tamen nostri permagna est; quamque non ineptè supponit Cartesius in tres regiones valde diversas dividi: quarum prima & incima contumelie tantum videtur materiam primi elementi, se ibi non aliâ ratione quam in Sole commoventis, nec alterius naturæ, nisi quod torre minus pura sit; quia quod assiduè ex Sole in maculas abit, non ita potest ex eâ expurgari: & ex perpetuâ hujus materiæ gyratione, diurnum Terræ motum supra proprium axem, proficiunt admodum probabile est. Media regio rora occupatur à corpore valde opaco & denso, in quo nulli videntur meatus reliqui, nisi tam exigui, ut solis particulis striatis & reliquæ materiæ primi elementi, transicere præbere possint. Tertia autem, ex quâ omnia corpora circa nos reperta oriuntur, constat ex multis particulis tertii elementi, multum materiæ coelestis circa se habentibus, & magnitudine, soliditate, & figurâ plurimum ab invicem differentibus, ac se in omnibus figurâ admodum irregulares habentibus: ex quibus particulis, omnia terrena corpora, per naturales & communes motus leges oriri, optime ostendit predictus author.

X X V I.

In Terræ tam superficie quam in cavitatibus repetitur *Aqua*, corpus compositum ex particulis longis, levibus, & lubricis, adiutat anguillarum partularum, quæ licet implicantur, nonquā tamen in ita nexa colligant, ut non facilè ruris ab invicem separentur. Duae autem harum particularum repetuntur species, flexiles nempe & inflexiles, quibus ab invicem separatis, haec saltem, illæ aquam dulcem, sicut ambo simul saltem, componunt.

Non

Non mirum igitur quod aqua salsa sapore suo pungat, quia cum non possint haec particulae inflecti, rigide manent, & consequenter veluti tot tela seu spicula linguae meatus intrant, & ingrediendo pungunt: cum aquæ dulcis particulae, molliter supra linguam incumbentes, non cupidibus, sed tantum lateribus eam tangant.

XXXII.

Aqua dulcis plerumque in *Fontibus* & *Flnviis* reperiuntur, quorum originem omnium optimè explicat excellens *Cartesius*, qui vult esse infra montes & campos cavitates, aquis e mari defluentibus repletas, e quibus necesse est vapores vi caloris ad montium eacumina & Terræ superficiem perpetuò vehi & ascendere, qui ubi eò pervenerint, non pollunt non frigore concrescere, & muta à vaporis formâ in aquas liquefere & converti; quia aquæ, quoniam meatus, e quibus egressæ sunt, admodum exigui sunt, per eandem viam redire nequeunt, & ideo per ampliorum spatiarum; & sic succedente ex iisdem ceteris eadem vaporum quantitate, fontes perpetuò fluunt, quorum multi rivi ubi semel conveniunt, fluvios compo- nunt, & ad maria feruntur. Unde mirum videti non deber, quod mare tot aquarum concursibus non augeatur, cum tantundem ad montium radices reverterat, quantum ipsum ex fluviis absorbit; atque uia Medicis iterum sanguinem in arteriis & venis circulariter moveri, ita aquæ per subterraneos meatus decurrente modo descripto ad Oceanum revertuntur.

XXXIII.

Non minus facile est ex eadem hac hypothesi aquæ fluvialis *Dulcedirem* explicare; quod ex eò accedit, quod sole tenues & flexiles aquæ partes in montium vescicæ ferri possint, cum particulae salis nimis rigide & duræ sint, ut in vapores marinæ possint, se proprieatæ in montium radicibus relinquantur; ut paret in illis montibus, e quibus magna salis copia effluitur; quod certè ex eò tantum contingere poset, quod aqua in iris, & perditæ, & partibus flexilibus iursum cunctibus, solum sal in montium caveis retinatur.

XXXIV.

Inter omnia Aquæ phænomena, imò in uerâ Philosophia Naturali, minit est in quo majora opera & mino i comunitate expedita uita e visi sunt *Philosophi*, quam in *Fluxu & Refluxu Maris*; quâ in te oceanoibus loquè palmarum præcipuisse videtur ingeniostris & non quam facili deuaganda *Cartesius*, qui invictè & solidissime demonstrat id fieri per nos.

sentiam Lunæ, inter quam & Terram, ob spatiū vicino angustius, æther intercurrentis celerius fluit, qui idè aëte intermedio aquas Lunæ directè infra poscas magis premeudo, quam si ita non subjectæ essent, ad littora propellit; ita ut pars maris directè infra Lunam semper sit depresso, partes autem hinc inde ortum versus & occasum 90 gradibus remoto, semper sint maximè protuberantes. Deinde propter Terræ rotationem diurnam, & partem motus mensuī Lunæ diurnam, Terræ pars quæ nunc est in loco directè Lunæ opposito, ubi mare est quam minime altum, post sex horas & 12 min. distabit à loco Lunæ opposito 90 gradus, atque sic erit in loco ubi Mare est altissimum; adè ut mare 12 hor: & 24 min: fluendo ac refluxendo in uno eodemque loco insumar. Cumque locus Terræ in suo Vortice ab æqualitate virium ætheris ipsum circumfluentis determinetur propter præsentiam Lunæ in eodem existentis, Terra necessariò semper à Lunâ & consequenter à centro Vorticis nonnihil distare debet, ita ut spatiū Lunæ oppositum æquè angustum reddatur, ac illud in quo versatur Luna; unde fit ut in uteoque Terræ hemisphærio simul & semel debeat esse Maris reciprocationes. Cum denique circulus à Lunâ circa Terram spatio mensis descrip̄us sit ellipticus, & consequenter Luna in novilunio & pleialunio Terræ propinquior sit quam in quadris, æstus tunc maiores quam in temporibus intermediis esse debent.

XX X.

Globum hunc Terraqueum undequaque circumambit Aer, qui nihil aliud est quam congeries particularum terræ elementi, tam tenuium & à se mutuè disjunctatum, ut quibuslibet motibus globulorum secundi elementi facile obsequatur: unde clare sequitur Aërem esse corpus valdetum, fluidum, & pellucidum, ex particularibus cuiuslibet figuræ compositum, quicunq; fere omnes sunt flexiles, adinstar mollium plumularum vel tenuium funiculorum; & cum omnes ab invicem disjunctæ sint, unaquæque (præter motum totius directum) independenter à vicinis moveretur, occupansque totam illam sphæram exiguum, æquam ad motum circularem circa proprium centrum requirit, & ex eâ vicinas omnes expellit.

XX X I.

Inter variis Aëris qualitates, eminent illius *Gravitas & Elaterium*, quo-
rum utrumque non solum innumeris experimentis confirmatur, sed & ex data particularum ejus descriptione evidenter sequitur: ex eod enim quod
motibus

motibus globulorum coelestium facilè cedant, debent esse graves: & ex eo quod in Aëris compressione, unaquæque particula sphæricum illud spatiolum, quod ad motum suum sequitur, sibi soli non habeat, sed alia vicinæ ipsum ingrediantur, cùmque interim eadem earum agitatio à motibus globulorum coelestium assidue circa ipsas fluentium conservetur, necesse est ut ex extremitatibus suis se mutuò verberent & loco expellant, siveque omnes simul imperium faciant ad medium spatiū occupandum.

X X X I I.

Omnia inter quæ versantur corpora subtilitate longè excedit *Ignis*, qui quoad substantiam ab Aëte in hoc tantummodo discriminari videtur, quod particulae terrestres Aëris motum globulorum secundū elementi sequantur; Ignis autem particulae à materia primi elementi sensim rapiantur, & consequenter celerius quam istæ agitentur: quippe in Ignis generatione, globuli coelestes ex ipsis quæ sunt inter particulas terrestres expelluntur, & eorum loco materia primi elementi succedit, illas celestissimo sub motu secum desert, & quaquaversum propellit; globulis enim hisce expulsis, particulae terrestres in sola materiâ primi elementi tanquam in flumine innant, & ita mirum esse non debet quod illius imperio rapiantur.

X X X I I I.

Ioepè admodum contendunt Peripatetici proprium & naturalem Ignis locum esse Lunæ concavum, in quo existere Ignem elementarem existimant, ad quem flamma, tanquam locum naturalem petens, semper ascendere conatur; cum nec ullus talis ibi detur Ignis, nec Ignis ullum locum proprium & naturale habeat, sed in quolibet loco, siadinc omnia requirita, possit & generari & conservari; & consequenter si ullus ei locus naturalis esset, viderentur Terræ cavitates esse locus ejus tam generationi quam conservationi maximè idoneus & accommodatus: nam ibi spiritus acries exhalationum meatus ita possunt pervadere, ut in iis flammam facile accendant; & saxorum aurifilium fragmenta, sectero aquarum lapsu, aliisve causis exesa, ex cavitatum fornicibus in substratum locum decidendo, tum aërem interceptum magnâ vi possunt explodere, tum etiam silicium collisione Ignem excitare: atque ubi semel unum corpus flammam concepit, facile ipsam aliis corporibus vicinis ei recipiendæ idoneis communicare potest. Quod ultius confitari videtur ex ingentibus ignium receptaculis, quæ in Terræ gremio continei probant frequentes

Etna, Vesuvii, & aliorum i. l. genus Montium eruptiones.

X X X I V.

Omnium corporum terrestrium longè nobilissimum est *Vivum*, cuius essentia in eo consistit, quod eus per se ita sive tempore, & conformatio, ut corpore eius substantia quæ continet dissipatur, per suum alimentarium, secundum temperiem & partium conformatiōnem præparatum, & in interiora impulsu conservetur. Hæc partium dissipatio est *Anima Vegetativa*, siveque istius apta ad corpus coherendam distributionem *Vita*, cuius privatio dicitur *Mors*. Si autem corpus vivum præ nobilitate partium temperie & conformatiōne insuper facultate sentiendi seu *Animæ Sensoriæ* prædictum sit, est *Animal*, cuius præstantissima quam novissima species, est *Corpus Humanum*, quod menti finitæ aut Animæ rationali usitum, *Hominem* constituit. Omnia autem hæc, tam Plantarum vegetatiōnem, quam quæcunque in Animalium corporibus rūl à int̄erveniente cogitatione perficiuntur, ad Mechanicam partium illarum etiā metiō referenda concludimus.

X X X V.

Ex hæc Vorticis nostri descriptione, quæ sit reliquorum ordo & structura, conjicere haud difficile erit: cum enim una & eadem sit omnium natura, cur non etiam structura? Est igitur unaquæque Fixa in centro sui Vorticis Sol, circa quem indebet gyrotant Planetarum primarii quam secundarii, omnes tam incolis quam habitandi commoditatibus sufficiens prædicti. Non mirum igitur quod nonnulli Mandorum infinitatem statuerint, & alii unicam duntraxat agnoscant, cum revera unus hic Mundus infinitus in suo gremio complectatur, inter quos, quantumvis sibi invicem peregrini vadantur, optimum tamen & indefectibile stabilitum est commercium: sicut enim una & eadem anima omnia corporis nostri membra informat, & unus & idem sanguis per universas ejusdem venas perpetuā circulatione fluit, unde omnes corporis partes vitam & calorem trahunt; ita & una eademque prius i elementi-materiis omnes hinc Vorticem pervadit, & ex uno in alios indescindenti fluxu trahiens & revertens, debitam illorum formatam perpetuò sustinet & conservat.

X X X V. I.

A rebus corporeis ad incorporeas seu *Spiritus* (proprium Metaphysicæ objectum) progredimur, quorum existentiā è rerum natura omnipotē colligere scultra

frustra constat vir crassissimi ingenii. *Item: Hobbes: cum contrarium sus-
deant fides, experientia, & ratio.* Admodum tamen inepit de his Philo-
sophantur Peripatetici, dum ubicationem nescio quam definitivam his ascen-
bunt, q. à debent esse toti in toto loco, & toti in quālibet parte, quod apertam
contradiccionem in ipsis terminis involvit. Spiritus igitur proprietate nul-
lum omnino habent ubi, nec definitivum nec circumscripтивum, hoc enim
solis corporibus proprium, & consequenter frustra de eorum ubicatione se
torquent scriptores. Si tamen quis tam crasso laboret conceptu, ut rem
nisi in loco existentem concipere nequeat, nos amplitudinem quandam seu
extensionem, cum viro doctissimo *D. Henrico Moro, eximio Philosopho
Cantabrigiensi, spiritibus ascribere non gravabimur.*

XXXVII.

In substantiatum spiritualium albo annumerandus est ipse gloriatus
DEUS. *O. M.* cuius essentia, quantum à nobis concipi potest, in eo con-
filtere videtur quod sit ens summè perfectum, ita ut in conceptu suo essenti-
tiali omnimodagi perfectionem includens omnimodam imperfectionem pe-
nitus excludat. Et ergo infinitè sapiens, potens, & bonus, necessariè & à
se existens, ab omni alio quocunque independens, qui omnibus quibuscum-
que entibus tam essentiam quam existentiam communicat, & à quo omnes
creatura tam in esse quam in operari omnimodè dependent, ita ut nihil
unquam ab his vel libere vel necessariè fieri possit, quod non ab æterno præ-
scivit, voluit, ac præordinavit, nec foret summè perfectus, si quid in mun-
do fieri posset, quod ab illo non procederet. Hoc nihilominus non obstante,
salva manet hominis libertas, quam in nobismetu clavis experitur, ut por-
qui multa ad arbitriam prosequi vel non prosequi, multis assentiri vel non
assentiri, & ab his credendis quæ non satis certa & explorata sunt abstinere
facile possumus. Quomodo autem hoc duo conciliari possint, vel quomodo
DEUS, actiones nostras determinet, ita tamen ut eadem situ indetermina-
tas & à nobis determinandas relinquit, ut imbelli. *creatura* decet, igno-
rantiam nostram foreti non pudet, nec ob Divinæ potentiae infinitudinem,
mentisque nostri finitum lineum, nos unquam in hæc vitâ illud comprehen-
dendi compores futuros ullatenus speramus.

XXXVIII.

Inter substantias incorporeas & spirituales procul dubio evirum habendi
sunt *Angeli*, quos tamen omnis corporis expertus esse vix credibile est: posse

enim eos, immò sèpìus de facto agere in materia, ipsa eorum effecta materialium reddunt; nisi autem habeant corpora quibus ad determinatas aliquam materiæ partem restringantur, possunt pro libitu in instantæ ad quamlibet (immò sorte simul & semel ad omnem) materiæ partem semet applicare, quod sine ubiquitate & omniscienciam vix bene concipi potest. Adde, quod nisi corpori alligetur, quomodo purus sp̄ritus de loco in locum moveri possit, explicatu impossibile videatur. Quæ cum multis aliis, Angelos omnibusque Spiritus quoescunque finitos, subulissimis & tenuissimis quibusdam corporibus seu vehiculis induitos esse, plusquam probabile reddunt. Quod ulterius ex eo confirmari videtur, quod ex hac hypothefi, multa de spiritibus in historiis tam sacris quam profanis relata, optimè intelligantur & explicentur, quæ tamen aliter intellectus humani captum omnino excedere videntur.

X X X I X.

Substantia etiam pure spiritualis & immaterialis (licet in nonnullis operationibus à motibus corporeis dependeat) est *Animæ seu Mens humana*; cuius essentia seu conceptus formalis in sola cogitatione consistit. Cum autem diversæ sint species cogitationum, diversæ etiam in Mente stabiliendæ sunt facultates: cumque omnis cogitatio sit, vel actio quam Mens ex se immediate & suâ sponte excitat, quæ dicitur *Volitio*; vel passio quæ res mente recipimus cum attentione seu conscientiâ, quæ *Intellectio seu Perceptio* dicitur, duæ etiam in mente stabiliendæ sunt potentiaz (non re sed ratione nostrâ) ab invicem distinctæ, *Intellectus* nemp̄ & *Voluntas*.

X L.

Intellectus in suis perceptionibus aliquando ab organis corporeis dependet, aliquando non: ex posteriori oritur *Intellectio* pura & spiritualis; ex priori *Sensu*, *Imaginatio*, & *Recollectionis*. *Sentire* dicimus, quando motus, vel naturalibus desideriis explendis inservientes, vel ab objectis corporeis fibrillis nervorum impressi, & in cerebrum delati, ac sensorio communium mediantibus spiritibus animalibus communicari, à mente in isto sensorio percipiuntur: unde *sensus*, quatenus sit sensorio communis, *Internus* dicitur; quatenus erit *externus*, *Externus*, qui pro quinque diversis organis exteris quinplex statutus; *Visus* nemp̄, *Auditus*, *Olfactus*, *Gustus*, & *Tactus*. *Imaginamur*, cum novæ rerum perceptiones seu idæ, à variâ vestigiorum cerebri mutatione, vel corrâ spirituum dispositione & motu, in meliore excitantur; quæ *Imaginatio*, si vigilantium sit, *Phantasia*; si dormientium,

dormientium, *Insomnium* dicitur. *Reminiscimur* autem, quando rerum antea perceptarum idex, menti in aliâ perceptione impressæ, per easum vestigia seu imagines cetero impressas, aut per easum insuper figura externa, mediantebus spiritibus, in sensorio communis, rursus in animâ excitantur.

X L I.

Voluntas seu *Volitio* est cogitatio quâ quis res perspensas amplectitur, re-jicit, vel suspendit; quæ si de veritate vel faltitate sit, dicitur *Judicium*; quod proinde malè à Peripateticis inter Intellectus operationes annumeratur: si verò de honestate vel malitiatâ prosequendâ vel avertendâ, *Appetitus Rationalis*, seu *Voluntas appetitiva* dicitur. In utrisque hisce actionibus *Voluntas* est formaliter libera, non tamen indifferens; de ratione quippe *Libertatis* nullo modo est indifferentia propriæ sic dicta: hæc enim nullam *Voluntatis* perfectionem arguit, sed ex defectu luminis in intellectu & inconstantia *Voluntatis* oritur: quippe si semper quid verum & bonum sit clare videmus, nunquam de eo quid esset vel judicandum vel eligendum dubitaremus; atque ira quamvis planè liberi, nunquam tamen indifferentes esse possemus. Corruunt igitur, simul & semel Fatum *Stoico-Hebbesianum*, & etiam otanis *Indifferentia* tam absoluta *Jesuitico-Arminiana*, quam resticta & limitata *Calviniana*.

X L I I.

Anima inter cogitandum aliquando non vehementer afficitur, & tunc cogitationes sunt tranquillæ: nonnunquam etiam solù vebementius commoverur, & tunc sunt animæ affectus seu commotiones, vulgo *Passiones* dictæ; quæ sunt *Vehementes animi sensations*, speciatim ad ipsam animam relatæ, & cum extraordinario spirituum motu conjunctæ.

X L I I I.

Omnium optimam & naturalissimam *Passionum* distributionem fecit nobilissimus & nunquam satis laudandus *D. Cartesius*, qui eas omnes ad sex principia & primitiva genera revocat, *Admirationem* nempè, *Amorem*, *Odium*, *Cupiditatem*, *Latiitatem*, & *Mororem*. Quamprimum enim objectum aliquod novum, vel circumstantiâ aliquâ novâ modificatum, nobis occurrit, animadversivam facultatem hæc & detinet, & in extraordinariam quandam attentionem rapit, quæ attentio est ipsa hæc *Admiratio*, quæ cum contingere possit antequam cognoscamus utrum objectum futurum sit gratum an integrum passio omnium metuò prima testimanda est. Postea verò si confide-

retur hoc objectum sub ratione grati aut ingratis (quod idem serè sonat quod boni & mali) alterum *Amorem*, alterum *Odium* excitat. Bonum autem hoc & malum, si considerentur ut futura, *Cupiditatem* in nobis accendunt, bona nra (s)ejcicet possidendi & malum evitandi, unde primum scholæ *Desiderium*, alterum *Fugam* appellant. Denique si objectum consideretur ut præsens bonum, *Letitiam*; si veò ut malum, *Mærorum* gignit. Atque ad hanc sex primarias & primarias, omnes aliae passiones secundariæ bene reduci possunt.

X L I V.

Passiones hæc, si modo ritè gubernentur, & inter rectæ rationis cancellos continentur, èd absunt ut sine malis & viro probo indigere, ut è contra magna sit earum utilitas, tam respectu animæ quam corporis; si vero debitos limites excedant, aut à recto trahite vel in minimo deflectant (quod facilius fieri potest) periculose admodum evadunt, & tam animæ quam corporis felicitati plurimum obstant. Quicunque igitur feliciter & beatè vivere cupit, passionibus suis moderandis & gubernandis rotus incumbere deberet.

X L V.

Operi huic perficiendo maximè inservit & accomodata est, in eoque præcipue versatur & occupatur *Virtus*, unica felicitatis assequendæ via; quæ proinde optimè ab *Henrico More* definitur intellectu, aliis animi vis, quâ impressionibus animalibus sive passionibus corporeis ira dominatur, ut in singulis actionibus illud facile prosequatur, quod absolute & simpliciter optimum est.

X L VI.

Unica autem Bonitatis & consequenter Virtutis regula, est *Lex Naturæ*; quæ non in creaturarum beneplacito, sed in ipsâ rerum naturâ fundatur; in omnibus quippe semper eadem, & modo quam uox animæ naturali, ab ipsâ rerum naturâ, ex voluntate primæ earum causæ, mentibus humarum impressa, atque sic naturâ mediante à *DEO* nobis concessa tanquam unica & immutabilis regula omnium actionum nostrarum ex intrinsecâ suâ naturâ antecedenter ad omnem legem positivam directiva, ac proinde optimè à viro clarissimo *Richardo Cumberland* definita. *Propositio à naturâ à zeyn ex voluntate prima causa mensatis aperte oblatâ seu impressa, actionem indicans bona Rationalium publico deservientem, quam si præstaretur, præmia, si negligatur, pena sufficietes ex naturâ Rationalium sequentur.* Unde patet fundamentalem Naturæ legem cui ceteræ omnes subordinantur, esse studium, quod possunt, communio, boni totius systematis agentium Rationalium; in hac enim

enim sufficienter reperitur quicquid ad legis vigorem requiritur, scilicet tam Legislatoris authoritas, quam p[ro]p[ri]e[re] p[re]dictaque sanctio.

X L V I I.

Non minus inep[re]t igitur quam impiè philosophantur delitus *Malmiburgiensis*, dum omnem naturæ legem, exceptā solā Philautiā, omniorū tollit, omnemque boni malique rationem omniorū arbitriatum & mutabilem statuit, eamque à Magistratū voluntate pro[er]sus suspendit, ita ut ne vel ipsius scriptar[um] Canon sine approbatione potestatis civilis vim legis obtineat. Horrenda dogmarum monstra, Atheismū non redolentia sed aperito fronte profitentia, ex republicā literariā tam Theologicā quam Philosophicā in *eternum* explodenda!

X L V I I I.

Parum tamen publico Rationalium bono prospicere videntur qui ex altera parte, vel omne *Regimen* superfluum, vel supremi magistratū auctoritatem in ullo casu pro populi arbitrio posthabendam censem: sive enim scripturar[um] sive naturæ vocem audiamus, in omni societate absolute necessarium est aliquid Regimen; & in quoconque suprema potestas residet, sive in populi suffragiis, sive in optimatum concilio, sive in Principis voluntate factis (quod testium Regiminis genus procul omni dubio reliquis infinitis parasangis antecedendum est) ille est ipsius *DEI* Vicarius, qui actionum suorum nemini rationem reddere tenetur, cuique in omnibus licitis tam Ecclesiasticis quam Civilibus obtemperandum, in illicitis vero patiendum, & sub nullo demum p[re]textu quantumcumque specioso resistendum.

X L I X.

Nullibi vel compendiosiorem vel pleniorē *Virtutum* distributionem invenio, quam apud S. Apostolum *Paulum*, qui Tit. 2. 12. Universum hominis officium ad h[oc]c tria capita reducit, nempe *Sobrietatem*, *Justitiam*, & *Pietyatem*. Sub *Pietate* comprehendit omnes Virtutes quæ officium nostrum erga *DEUM* constituunt, quod maximè in eo consistit, ut illum *ad eum* cognoscere contendamus, & *etiam* cognitum roro animo amemus & honoremus, ut nos nostraque omnia illius voluntati submittamus, ut denique illius iussis & p[re]ceptis, sive externo alicui codici inscriptis, sive membris nostris insculptis, adeo adhæreamus, ut gravissima quæque subire malimus, quam contra ipsum peccando conscientiæ nostræ integratatem violare. Sub *Sobrietate* comprehendit omnes virtutes quæ officium nostrum

erga nos ipsos conflatur, quod praecipue in cupiditatibus & voluptribus, fit
citis moderandis & intra debitos limites continendis conflatur. Denique
per *Justitiam* intelligit quodcumque proximo nostro debetus, ita ut sub se
omnia tam *Charitatis* quam *Justitia* stricte sumptae opera complectatur.
Neque ulla est virtus quia non ad unum ex hisce capitibus bene reduci possit.

L,

Constans & perpetua harum virtutum praxis, non solum ex ordinatione
Divinâ, sed etiam ex ipâ earum naturâ, ad bonum Rationalium publicum,
sub quo uniuscujusque tanquam partis felicitas continetur, naturaliter
quandam conductentiam & bonitatem habet, qualis est causa, aut tenen-
tis se ex parte cause, ad effectum: adeo ut quicunque verâ & vivâ virtute
prædictus sit, non possit non æternâ beatitudine & felicitate trahi.

*Theses hæc nostras, pro more, optimis hujus ævi ex-
perimentis & detectionibus undequaque non scatere, nemo
miretur; utpote ab initio, nihil quod non discipulis meis
publice dictaverim, publice eventilandum & ab iis pro-
pugnandum proponere decrevi.*

F I N I S.

